

RIGSPOLITIET

POLITI

Justitsministeriet
Politikontoret

9. februar 2010
J.nr.: 2009-014-1080 m.fl. / EB1 298
Sagsbehandler: Elsebeth Bitsch

LEDELSESSEKRETARIATET

Ledelsesstaben
Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 3314 8888
Direkte: 4515 2014
Telefax: 4515 0018

Web: www.politi.dk

Justitsministeriet har i anledning af den politimæssige indsats under COP 15 anmodet Rigspolitiet om en udtalelse. Rigspolitiet har til brug for besvarelsen af Justitsministeriets anmodning indhentet en udtalelse fra Københavns Politi.

Københavns Politi har i den anledning over for Rigspolitiet oplyst følgende:

"1. Gennemførelsen af COP 15 var den største politimæssige udfordring, som dansk politi nogensinde har stået over for.

Selv efter international målestok var der tale om en endog meget betydelig opgave. Det er Københavns Politis opfattelse, at den politimæssige opgaveløsning overordnet set blev løst tilfredsstillende, idet de strategiske mål, der var opstillet for den politimæssige indsats, stort set alle blev nået.

COP 15 kunne således gennemføres på en sikkerheds- og ordensmæssig forsvarlig måde uden omfattende uroligheder, ligesom de store folkelige demonstrationer i al væsentlighed kunne gennemføres uden problemer, hvilket blandt andet en god dialog med hovedparten af initiativtagerne bag demonstrationerne var med til at sikre.

Det er samtidig Københavns Politis opfattelse, at der blandt de tilstedeværende under COP 15 var et betydeligt antal aktivister, herunder mange af udenlandsk nationalitet, der havde en anden dagsorden end blot at udtrykke holdninger og markere sig gennem lovlige og demokratiske virkemidler.

Københavns Politi så sig på den baggrund nødsaget til at gennemføre et ikke ubetydeligt antal anholdelser og administrative frihedsberøvelser under COP 15. Det er Københavns Politis klare opfattelse, at disse indgreb var af helt afgørende betydning for, at COP 15 kunne gennemføres på den efter omstændighederne meget rolige måde, som tilfældet var.

Der har uden tvivl blandt de, der blev frihedsberøvet ved politiets større tilbageholdelsesaktioner, også været et mindre antal personer, som ikke havde til hensigt at forstyrre den offentlige orden, uanset betingelserne for politiets beslutning om tilbageholdelse var opfyldt. Dette er naturligvis beklageligt, men havde Køben-

havns Politi ikke grebet ind som sket, er det vurderingen, at topmødet – og København – ville være blevet ramt af mere omfattende uroligheder.

Side 2

Københavns Politi er for tiden ved at gennemgå det meget omfattende sagsmateriale, der knytter sig til den politimæssige indsats under COP 15.

Dels skal grundlaget for at gennemføre en række straffesager vurderes, dels har en betydelig del af de personer, der var administrativt frihedsberøvet, ønsket at få grundlaget for frihedsberøvelsen prøvet ved domstolene. Herudover arbejder Københavns Politi på en større redegørelse til Folketingets Ombudsmand.

Det datamateriale, der ligger til grund for politiets dispositioner under COP 15, er baseret på indberetninger fra et meget stort antal politifolk samt fra vidner og efterretninger i øvrigt.

Det er vigtigt at understrege, at bearbejdelsen af anholdelsesprotokoller, forklaringer og datamateriale i øvrigt endnu ikke er tilendebragt. En lang række oplysninger vil formentlig først kunne forventes at fremkomme i forbindelse med de mange retssager, der forestår.

Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at afgive en fuldstændig besvarelse for så vidt angår samtlige de spørgsmål, der er stillet.

Københavns Politi må af samme grund tage forbehold for, at der vil kunne forekomme korrektioner af taldata mv. i lyset af de nærmere undersøgelser, som pågår.

Der var udarbejdet en strategisk plan for afviklingen af COP 15.

Af den strategiske hensigt fremgår blandt andet, at "COP 15 er et positivt forum, og med det som udgangspunkt er det politiets opgave så vidt muligt at sikre, at konferencen kan gennemføres i den ånd, ved en effektiv, værdig, positiv, afslappet, venlig, hjælpsom og rettidig indsats. Politiet skal som helhed løse opgaverne som en afpasset offensiv indsats. Politiet skal gennem en rettidig dialog med alle relevante parter og et troværdigt beredskab fastholde initiativet og derved forhindre eller begrænse optøjer eller større uroligheder med henblik på at sikre mest mulig fokus på mødernes indhold og resultater".

Det er Københavns Politis opfattelse, at de indsatte politifolk løste opgaven i overensstemmelse med strategien. Gennem en afpasset offensiv, fleksibel og konsekvent indsats lykkedes det at få gennemført de mange anmeldte og spontane demonstrationer, uden at demonstrationerne udviklede sig negativt og på en måde, som sikrede, at demonstranternes grundlovssikrede ret til at ytre sig og markere deres synspunkter blev tilgodeset bedst muligt.

Det lykkedes også at få etableret en god og konstruktiv dialog med arrangørerne af den store folkelige demonstration den 12. december 2009. Denne gode og konstruktive dialog var efter Københavns Politis opfattelse medvirkende til, at det var muligt at gennemføre en så stor demonstration på en måde, som langt hen ad vejen havde karakter af en folkefest. Københavns Politi forsøgte også løbende dialog med repræsentanter fra Greenpeace og Climate Justice Action, men værdien af denne dialog var dog mere begrænset, da disse organisationer ikke havde den samme interesse i at være åbne omkring deres planer.

For så vidt angår målsætningen om at skabe tryghed, sikkerhed, fred og orden er det Københavns Politis vurdering, at også dette mål må siges at være opfyldt. Der har ikke i forbindelse med afviklingen af COP 15 været egentlige sikkerhedsmæssige eller ordensmæssige problemer.

Et yderligere strategisk mål var at sikre hverdagens beredskab i samtlige politikredse i Danmark, således at det meget store pres på politiet i forbindelse med afviklingen af COP 15 skulle indebære så få ulemper for befolkningen som muligt. Det er overordnet set vurderingen, at dette i al væsentlighed lykkedes.

Som følge af COP 15's gennemførelse i København var der selvfølgelig et særligt hensyn til den del af befolkningen, der befandt sig i hovedstaden.

Ulemperne for borgere i Københavns-området blev i al væsentlighed begrænset til trafikale påvirkninger, idet det stort set lykkedes at undgå, at befolkningen blev udsat for demonstrationer og aktioner, der udviklede sig til vold, hærværk og afbrændinger af biler og barrikader.

Samarbejdet med andre myndigheder har fungeret særdeles tilfredsstillende, og kontakten til lokalsamfundet har efter politiets vurdering været upåklagelig.

Der var i topmøde-perioden adskillige demonstrationer, hvor politiet havde en konkret mistanke om ulovlige aktioner, hvorfor der i hele byen blev iværksat et bredt kontrolarbejde også forud for demonstrationerne, idet man i forbindelse med kontroller/visitationer fratog personer effekter, der kunne anvendes til ulovlige og uroskabende formål.

Samlet ses 1694 personer at være registreret som administrativt frihedsberøvede under COP 15. Begrundelsen for tilbageholdelserne var overordnet set faren for betydelig forstyrrelse af den offentlige orden eller sikkerhed. Der vil i forbindelse med prøvelsen af frihedsberøvelserne i retten blive redegjort for begrundelsen for tilbageholdelserne i de enkelte tilfælde.

Det er ikke selvstændigt blevet registreret, hvorvidt der efterfølgende er rejst sigtelse mod de administrativt frihedsberøvede, eller om de pågældende er blevet anholdt som led i en strafferetlig forfølgning. Udover de administrativt frihedsbe-

røvede er 172 personer registreret som sigtede for strafbart forhold under COP 15. Københavns Politi finder dog anledning til at understrege, at tallene vil kunne ændre sig i forbindelse med den kontrol, der aktuelt pågår, idet datamaterialet ikke er endeligt, ligesom det ikke kan udelukkes, at der i tallene gemmer sig dobbeltregistreringer og fejlregistreringer i forbindelse med anvendelsen af POLSAS (politiets sagsstyringssystem).

Politiet tilbageholdt under COP 15 enkelte personer, der havde medbragt førstehjælpsudstyr sammen med andet udstyr, der indikerede, at de havde til hensigt at indgå i en konfrontation med politiet. Politiet har ikke tilbageholdt nogen, der tilhører officielle førstehjælpsinstitutioner, så som Dansk Røde Kors, Samaritterne eller lignende.

I relation til pressen var det den strategiske hensigt at sikre den bedst mulige betjening. Der var i den forbindelse oprettet et døgnbetjent pressecenter, ligesom der blev holdt orienteringsmøder. Politiet var stort set tilgængelig på alle tider af døgnet for en kommentar.

Der opstod enkelte situationer, hvor det indsatte politipersonale følte, at pressen forstyrrede deres arbejde, ligesom enkelte journalister rettede henvendelse om problemer med blandt andet tilgængelighed, hvilket foranledigede Københavns Politi til at udsende en pressemeddelelse, der præciserede rammerne for samarbejdet med pressen.

2. Den 9. december 2009 foretog politiet en ransagning af én bygning på adressen Ragnhildsgade 1, hvor i øvrigt en hel del tilrejsende opholdt sig og overnattede i andre bygninger på adressen. Årsagen til ransagningen var forlydender om, at der på stedet fandtes materialer, der skulle anvendes i forbindelse med en demonstration og forstyrrelse af den offentlige orden. Ransagningen blev iværksat om natten for at skabe mindst mulig uro omkring stedet. Så snart operationen begyndte, blev ansvarlige personer på stedet samt en kontaktperson, der blev ringet op, gjort bekendt med, at man ikke gik efter personer, men udelukkende genstande i den pågældende bygning. Der blev efter en foreløbig opgørelse fundet:

58 lysstofrør tilvirket som "bomber" med maling mm.

193 skjolde

9 metalbure på 4x2 meter, der kunne rulle. Indvendigt opbygget med mælkekasser som trapper

ca. 200 mælkekasser

2 kasser med "ballon-malingbomber"

1 stor rulle skum til at lave benskiner – enkelte tilvirket

diverse værktøj

diverse papirer og opslag på stedet med angivelse af demonstrationer, telefonlister mv.

3. For så vidt angår de mange tilbageholdelser den 12. december 2009 er det vurderingen, at disse var nødvendige for at sikre en fredelig gennemførelse af de lovligt anmeldte demonstrationer og for at sikre ro og orden.

Det er Københavns Politis opfattelse, at tilbageholdelserne den 12. december 2009 er foretaget i overensstemmelse med reglerne i politiloven. Som anført i besvarelsen af spørgsmål 185 vedrørende "uopakken" (L 49) indebar forslaget til ændring af politiloven ingen ændringer i "tærsklen" for politiets indgriben.

Der blev ikke inden iværksættelse af de administrative frihedsberøvelser givet forudgående påbud. Det var Københavns Politis opfattelse, at et forudgående påbud ville forspilde øjemedet med indgrebet – nemlig at afværge faren for betydelig forstyrrelse af den offentlige orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Generelt kan det ikke endeligt og udtømmende oplyses, hvilken magtanvendelse der er iværksat i perioden, idet der fortsat pågår behandling af et meget omfattende materiale, der bl.a. omhandler indberetninger om magtanvendelse.

Københavns Politi kan imidlertid afvise at have presset grupperinger fra "den sorte blok" ind i den fredelige del af demonstrationen den 12. december 2009. Politiets køretøjer holdt sig til stadighed i behørig afstand fra den omhandlede del af demonstrationen.

I alt 21 personer ses registreret som sigtede i tilknytning til begivenhederne den 12. december 2009. Af disse ses de seks at være sigtet for overtrædelse af våbenloven, fire for lov om euforiserende stoffer, én for fyrværkeriloven, fem for ordensbekendtgørelsen, én for straffelovens § 119, tre for straffelovens § 134 b og én for straffelovens § 291.

Pr. 28. januar 2010 ses at være indgivet ca. 280 klager over de frihedsberøvelser, som politiet foretog i forbindelse med COP 15.

Den 12. december 2009 ses i alt 947 personer at være registreret som frihedsberøvet. Af disse var 102 personer frihedsberøvet i under 6 timer, 843 mellem 6-12 timer og endelig 2 personer i mere end 12 timer. Overskridelsen var på 6 minutter i det ene tilfælde og 2 timer og 35 minutter i det andet. Det kan i øvrigt oplyses, at færre end 25 % af de tilbageholdte var danskere.

Der foreligger ikke umiddelbart oplysninger vedrørende en episode den 12. december 2009, hvor politiet påstås at skulle have givet en demonstrant fra Polen en lussing i en bus. Skulle der indgå en klage over en episode af den omhandlede karakter, henhører sagen under Statsadvokaten for København som en politiklaggenævns sag.

Der foreligger heller ikke umiddelbart oplysninger vedrørende en episode samme dag, hvor politiet angiveligt skulle have undladt at hjælpe en diabetiker, som var blevet anholdt/tilbageholdt, selv om han gjorde opmærksom på sit problem. Det kan dog helt generelt oplyses, at det var foreskrevet, at i det omfang, at der til anbringelsesfaciliteterne på Retortvej blev indbragt personer, som oplyste, at de havde behov for lægehjælp eller medicinsk hjælp, skulle de pågældende tilses af en læge. Det bemærkes i forbindelse hermed, at der til anbringelsesfaciliteterne var knyttet et beredskab af læger, der kunne tilse de indbragte.

Der foreligger i øvrigt ikke på nuværende tidspunkt tilstrækkelige oplysninger om, hvor mange der fik brug for lægehjælp. Det kan imidlertid oplyses, at der som nævnt var indgået aftaler om tilstedeværelse af læge ved politiets opholdsfaciliteter. Der var således læge til stede, når de tilbageholdte nåede frem til anbringelsesfaciliteten.

Der blev som nævnt registreret 947 personer som tilbageholdt den 12. december 2009. Det var ikke forudsat, at der ville blive tale om et så stort antal tilbageholdte, og der var derfor ikke tilstrækkelig transportkapacitet. Det blev forsøgt at øge kapaciteten, men det lykkedes ikke tilstrækkeligt hurtigt.

Der blev ikke rekvireret mobile toiletfaciliteter under tilbageholdelsen på og ved Amagerbrogade. Flere tilbageholdte blev dog ført til nærliggende pizzariaer, hvor der var mulighed for at benytte et toilet. Det er ikke muligt at sætte et eksakt tal på, hvor mange der ikke havde adgang til toiletfaciliteter. Der var ikke organiseret uddeling af vand til de frihedsberøvede. Der var dog tilbageholdte, der modtog vand fra de enkelte politienheder, der var til stede som bevogtning. Det er ikke muligt at redegøre for omfanget af denne uddeling af vand.

Det fremgår af en redegørelse fra politiets indsatsleder for transport og modtagelse af anholdte, at alle tilbageholdte, og dermed også unge under 18 år, efter de foreliggende oplysninger fik mulighed for at kontakte pårørende ved ankomsten til anbringelsesstedet på Retortvej. Det var ikke praktisk muligt at lade anholdte/administrativt frihedsberøvede kontakte pårørende før. Dette er i overensstemmelse med sædvanlig praksis, idet anholdte/frihedsberøvede i almindelighed først får mulighed for at kontakte pårørende, når de er blevet indbragt til en politistation.

På det tidspunkt, hvor det blev besluttet at løslade de tilbageholdte fra anbringelsesstedet på Retortvej, var der en demonstration imod tilbageholdelserne i området omkring anbringelsesstedet. Det blev derfor på operativt niveau besluttet, at de tilbageholdte ved løsladelsen skulle køres væk fra anbringelsesstedet, for derved at forhindre demonstrationen i at udvikle sig. Af hensyn til de tilbageholdte blev det besluttet at løslade dem på eller umiddelbart i nærheden af offentlige transportmidler, således at de havde mulighed for let at opnå hjemtransport. Københavns Politi har ikke i denne forbindelse spurgt de pågældende, om de havde pen-

ge til billetten hjem. Det ville man imidlertid heller ikke have gjort, hvis de var blevet løsladt på Retortvej.

Side 7

4. Der var tilløb til uroligheder ved Christiania natten mellem den 14. og 15. december 2009. Ved en konsekvent anvendelse af administrative frihedsberøvelser og indsættelse af politiets brand- og rydningsmateriel blev problemerne hurtigt elimineret. Baggrunden for aktionen var, at der i to omgange havde været uroligheder i gaderne omkring Christiania. Der blev i den forbindelse antændt brande, bygget barrikader og anvendt molotovcocktails. Da politiet mødte talstærkt op, forsvandt aktivisterne ind i Christiania. I relation til aktionen på og omkring Christiania ses registreret 190 personer som værende administrativt frihedsberøvet. 13 personer er registreret med strafbare forhold.

5. Efter fælles aftale med FN har der været civilklædt dansk politi til stede i Bella Centeret. Det kan i øvrigt bekræftes, at der den 15. december 2009 blev foretaget en anholdelse. Anholdelsen fandt sted, da den pågældende forlod Bella Centeret.

Demonstrationen den 16. december 2009 udviklede sig - som forud varslet - til et forsøg på at trænge ind på Bella Centerets område. Dette blev forhindret ved at forsøge med dialog og senere under anvendelse af den fornødne magt. En større gruppe aktivister "brød ud" fra Bella Centeret for at tilslutte sig demonstrationen, som nu havde udviklet sig til et opløb. Indsatslederen forsøgte at føre gruppen inde fra Bella Centeret i en bestemt retning for at undgå baghold. Hovedparten af de pågældende fulgte politiets anvisninger, medens enkelte nægtede. Der var således ikke tale om, at politiet den 16. december 2009 forhindrede deltagere i at komme ud af Bella Centeret, men derimod at de pågældende blev forhindret i nå frem til demonstrationsdeltagerne. Politiet måtte anvende den fornødne magt for at gennemføre påbuddet. Det blev registreret, at der den 16. december 2009 blev tilbageholdt 235 og sigtet 24 personer.

Det kan ikke på nuværende tidspunkt endeligt og udtømmende oplyses, hvilken magtanvendelse der er iværksat i perioden, idet der fortsat pågår behandling af et meget omfattende materiale, der bl.a. omhandler indberetninger om magtanvendelse. Der foreligger således heller ikke endnu ikke en endelig opgørelse af forbruget af f.eks. peberspray i forbindelse med aktionen den 16. december 2009.

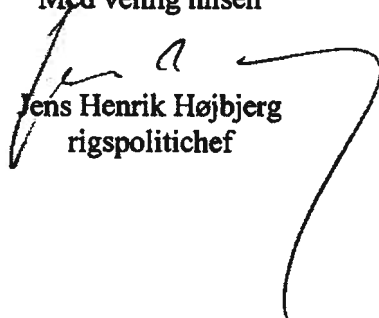
6. Der var en episode den 17. december 2009 i forbindelse med Hendes Majestæt Dronningens middag på Christiansborg, hvor det lykkedes nogle personer fra Greenpeace at snyde sig forbi politiets ydre bevogtning ved at opstille en falsk eskorte med falske nummerplader og falske COP 15 markeringer. Da det blev klarlagt, hvordan det var lykkedes at trænge igennem politiets ydre afspærring, blev der med det samme indført nye procedurer, der havde til formål mere effektivt at forhindre, at uvedkommende kunne trænge igennem politiets ydre og indre afspærringer.

Der er i forbindelse med Greenpeaceaktionen stillet en række spørgsmål vedrørende de anklagemæssige dispositioner, herunder iværksættelse af telefonaflytninger og beslutningen om at fremstille nogle af de anholdte i grundlovsforhør med krav om varetægtsfængsling. Disse spørgsmål vil blive besvaret særskilt af Rigsadvokaten.”

Side 8

Med venlig hilsen

Jens Henrik Højbjerg
rigspolitichef

